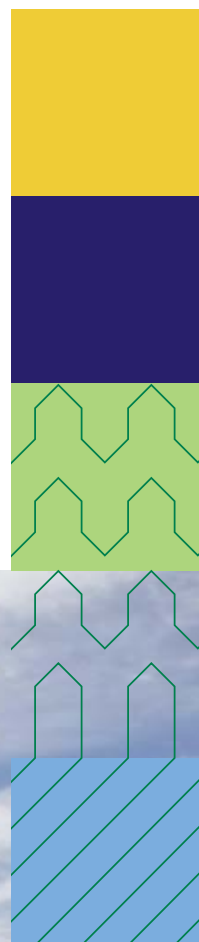

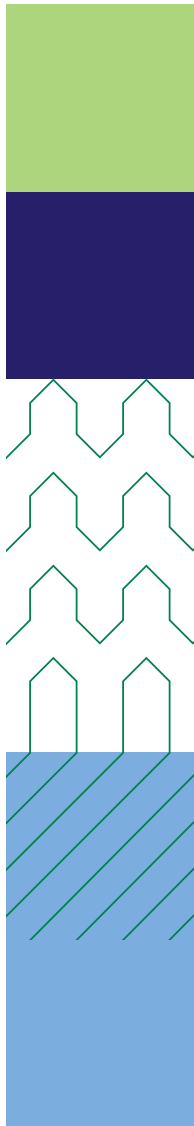
Internetconsultatie *herziening regionaal waterprogramma* provincie Zuid-Holland

Denk mee over de wijzigingen aan het beleid
van de provincie Zuid-Holland

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1 Hulp bij lezen (leeswijzer)	3
1.2 Algemene uitleg over omgevingsbeleid	3
2. Reageren op de wijziging van het omgevingsbeleid	4
2.1 Internetconsultatie	4
2.2 Terinzagelegging	4
2.3 Planning	5
3. Onderwerpen regionaal waterprogramma	6
3.1 Motivatie herziening regionaal waterprogramma	6
4. Voorgestelde onderwerpen die worden herzien	8
4.1 Beleidsuitwerking t.b.v. beleidskeuze Waterveiligheid en wateroverlast	8
Beleidskeuze Waterveiligheid en wateroverlast	8
Maatregel Invulling geven aan meerlaagsveiligheid	9
Maatregel Regionale waterkeringen: aanwijzen, normeren en samenwerken	9
Maatregel Risico's beheersen bij buitendijks bouwen	10
Maatregel Wateroverlast beperken	10
Overige maatregelen waterveiligheid	11
4.2 Beleidsuitwerking t.b.v. Beleidskeuze Waterkwaliteit en waterbeschikbaarheid	11
Beleidskeuze Waterkwaliteit en waterbeschikbaarheid	11
Maatregel realiseren goede grondwaterkwaliteit en -kwantiteit	12
Maatregel realiseren goede oppervlaktewaterkwaliteit	13
Maatregel Drinkwater	14
Maatregel Droogte en Zoetwater	16
Maatregel Duurzame gietwatervoorziening	16
Maatregel Beleidsuitwerking goede en veilige zwemlocaties in oppervlaktewater	17
4.3 Overige beleidsuitwerking	17
Toekenning maatschappelijke functies aan regionale wateren	17
Gebiedsgerichte coördinatie uitvoering van taken gemeenten en waterschappen	17

1. Inleiding

1.1 Hulp bij lezen (leeswijzer)

In dit document lees je over de wijzigingen van het omgevingsbeleid. Deze wijzigingen worden voorgesteld in wat we ‘herziening regionaal waterprogramma 2028 - 2033’ noemen. Het omgevingsbeleid bestaat uit al het beleid voor de leefomgeving. Denk aan wonen, energie en natuur. Deze herziening gaat over het waterbeleid.

Hoofdstuk 2 beschrijft hoe en wanneer je kunt reageren op deze wijziging van het omgevingsbeleid.

Hoofdstuk 3 beschrijft waarom we het omgevingsbeleid willen wijzigen.

Hoofdstuk 4 beschrijft hoe we het omgevingsbeleid willen wijzigen.

1.2 Algemene uitleg over omgevingsbeleid

Het omgevingsbeleid van provincie Zuid-Holland bestaat uit de Omgevingsvisie, het Omgevingsprogramma en de Omgevingsverordening.

Omgevingsvisie

In de Omgevingsvisie beschrijven Provinciale Staten voor een lange termijn de hoofdlijnen van het te voeren beleid voor de fysieke leefomgeving. Daarmee biedt het een overzicht van de doelen en hoofdlijnen van het omgevingsbeleid. Alle onderdelen hangen met elkaar samen.

De Omgevingsvisie bestaat uit verschillende delen:

- De ‘ambities’ beschrijven waar we maximaal ons best voor willen doen;
- De ‘beleidsdoelen’ beschrijven de doelen die we willen behalen;
- De ‘beleidskeuzes’ beschrijven hoe we de beleidsdoelen willen behalen.

Omgevingsprogramma

In het Omgevingsprogramma beschrijven Gedeputeerde Staten wat zij gaan doen om de doelen uit de Omgevingsvisie te halen. Het Omgevingsprogramma bestaat uit maatregelen voor de uitvoering en de uitwerking van de doelen uit de Omgevingsvisie. Deze maatregelen zijn gesorteerd op beleidsdoel.

Omgevingsverordening

Soms zijn voor het behalen van de doelen ook regels nodig. In de Omgevingsverordening staan de regels voor de omgeving waarin we leven. Deze regels kunnen voor bijvoorbeeld waterschappen en gemeenten gelden, maar soms ook voor bedrijven of inwoners.

Vaststelling

Provinciale Staten stellen de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening vast. Gedeputeerde Staten stellen het Omgevingsprogramma vast.

We bepalen de ambities voor langere tijd. Dus die wijzigen we in principe niet. Als we het beleid wijzigen, bekijken we dus vooral de doelen, keuzes, maatregelen en regels.

2. Reageren op de wijziging van het omgevingsbeleid

Dit hoofdstuk beschrijft hoe en wanneer je kunt reageren op de wijziging van de herziening regionaal waterprogramma 2028 - 2033. Reageren kan tijdens geplande participatiemomenten. Daarna kan het nog een keer tijdens de terinzagelegging. Beide manieren worden hieronder uitgelegd.

2.1 Internetconsultatie

Participatie betekent dat we je als inwoner, bedrijf of organisatie betrekken bij het wijzigen van beleid. Een onderdeel van participatie bij deze herziening van het regionaal waterprogramma is de internetconsultatie. Dat wil zeggen dat we via onze website een oproep doen om mee te denken over wijzigingen aan ons regionaal waterprogramma. Bij impactvolle wijzigingen op specifieke onderwerpen uit het beleid, wordt – los van de internetconsultatie – ook aparte participatie georganiseerd op de verschillende onderdelen van het regionaal waterprogramma.

Iedereen die dit wil, kan van 9 april tot en met 7 mei 2026 op de voorstellen van de provincie reageren. Dat gaat eenvoudig met een reactieformulier waar je op de onderwerpen naar keuze een reactie kunt geven. Omdat het voor ons belangrijk is om te weten waarom je bepaalde wijzigingen in de voorstellen zou willen aanbrengen, is er veel ruimte voor toelichting. Op deze website vind je de link naar het reactieformulier: [Herziening regionaal waterprogramma](#) **Let op:** voor reacties van medeoverheden is geen bestuurlijk vastgestelde reactie nodig!

Voorafgaand aan de internetconsultatie, is op 9 april een Open Huis georganiseerd voor medeoverheden en organisaties in het Provinciehuis. Wij geven die dag uitleg en vragen hen mee te denken over de wijziging van het regionaal waterprogramma.

In de volgende fase heet de wijziging van het omgevingsbeleid de 'ontwerp-herziening'. In de ontwerp-herziening regionaal waterprogramma 2028 - 2033 kun je teruglezen hoe we je reactie hebben meegenomen (zie tijdlijn in 2.3). In dit document lees je ook per beleidskeuze hoe de (aparte) participatie is georganiseerd en wat we hebben gedaan met de resultaten.

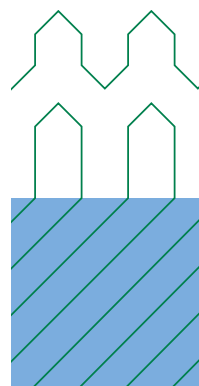
Als je hebt gereageerd tijdens de internetconsultatie, dan krijg je van ons bericht wanneer de ontwerp-herziening klaar is voor de terinzagelegging.

2.2 Terinzagelegging

De ontwerp-herziening regionaal waterprogramma 2028 - 2033 maken we openbaar een paar maanden na de internetconsultatie, dat heet een terinzagelegging. Iedere persoon of organisatie kan reageren op de ontwerp-herziening tijdens de terinzagelegging. Een inhoudelijke reactie heet dan een 'zienswijze'. Het kan zijn dat wij op basis van zienswijzen nog aanpassingen maken aan het beleid.

Als je een zienswijze hebt gestuurd, kun je inspreken tijdens een hoorzitting voorafgaand aan een vergadering van de Statencommissie Landelijk Gebied. Het maakt daarvoor niet uit of je zienswijze ervoor heeft gezorgd dat we iets hebben gewijzigd.

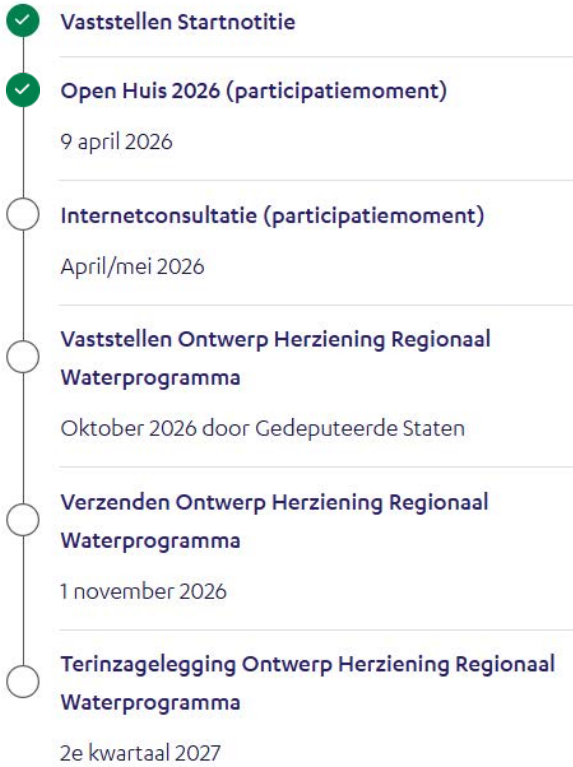
Als indiener van een zienswijze informeren we je op tijd over al deze stappen.

2.3 Planning

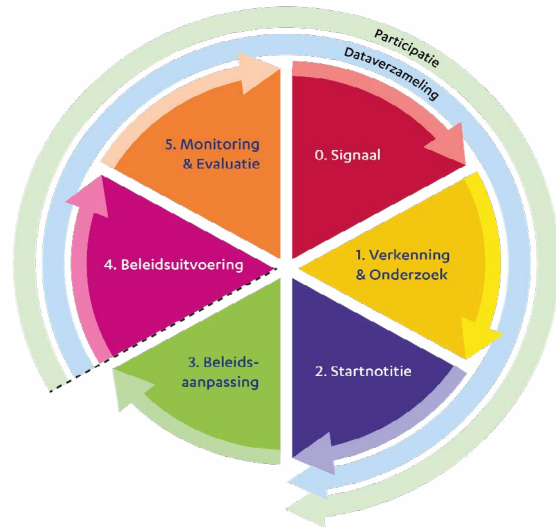
De complete planning van de herziening regionaal waterprogramma zie je hieronder in een tijdlijn.

Herziening Regionaal Waterprogramma

Tijdlijn herziening regionaal waterprogramma

Een herziening van het omgevingsbeleid is onderdeel van de beleidscyclus, in een herziening worden stap 1, 2 en 3 doorlopen (zie onderstaande afbeelding).

De beleidscyclus

Een herziening van het omgevingsbeleid doorloopt drie fases:

- fase 1 (Verkenning & Onderzoek);
- fase 2 (Startnotitie);
- fase 3 (Beleidsaanpassing).

Het definitieve omgevingsbeleid wordt vastgesteld in een vergadering van Provinciale Staten.

3. Onderwerpen regionaal waterprogramma

Het Zuid-Hollands regionaal waterprogramma is een verplicht programma ter uitvoering van Europese richtlijnen¹. Het regionaal waterprogramma is onderdeel van het omgevingsprogramma. Elke zes jaar moet het regionaal waterprogramma worden geactualiseerd². In het regionaal waterprogramma wordt de provinciale visie 'leven met water' geconcretiseerd en geoperationaliseerd door middel van maatregelen.

De provincie stelt een regionaal waterprogramma vast, om uitvoering te geven aan verschillende Europese richtlijnen:

- Kaderrichtlijn Water;
- Grondwaterrichtlijn;
- Richtlijn prioritaire stoffen
- Drinkwaterrichtlijn;
- Richtlijn Overstromingsrisico's;
- Zwemwaterrichtlijn.

Naast deze verplichte onderdelen bevat het regionaal waterprogramma (en daarmee deze herziening) ook niet-verplichte onderwerpen, zoals zoetwatervoorziening en wateroverlast. Daarom wordt in deze startnotitie een afbakening gegeven waarbinnen het beleid rond het thema Water wordt herzien. Wijzigingen in het programma hebben mogelijk een herziening van de visie nodig. Daarnaast valt sturen door middel van regels in de Omgevingsverordening ook onder de beleidsopties.

Het regionaal waterprogramma is zelfbindend. Dat betekent dat de provincie verantwoordelijk kan worden gehouden voor het uitvoeren van de maatregelen die zijn opgesteld. Daarnaast heeft het regionaal waterprogramma ook doorwerking naar de waterbeheerprogramma's van waterschappen. Het waterschap moet bij het vaststellen van het waterbeheerprogramma rekening houden met het regionaal waterprogramma, zover het gaat om de onderdelen die uitvoering geven aan de genoemde Europese richtlijnen³.

3.1 Motivatie herziening regionaal waterprogramma

Het regionaal waterprogramma is een verplicht provinciaal programma onder de Omgevingswet en moet iedere zes jaar worden geactualiseerd. Het huidige Zuid-Hollands regionaal waterprogramma is vastgesteld in 2022 en moet voor 2028 worden geactualiseerd.

Behalve de wettelijke verplichtingen, om bijvoorbeeld geactualiseerde KRW-doelen vast te leggen, geven de volgende ontwikkelingen aanleiding voor herziening van het regionaal waterprogramma:

- Op basis van de voortgangsrapportage voor de Kaderrichtlijn Water (KRW) is de verwachting dat niet alle doelen van de KRW gehaald worden, dus staan de waterbeheerders – waaronder de provincie Zuid-Holland – voor uitdagende restopgaven.
- De 'Tussenbalans KRW- grondwater en oppervlaktewater Zuid – Holland' van maart 2025 geeft naast het KRW-impulsprogramma van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat aanleiding om te verkennen welke aanvullende maatregelen nodig zijn om de KRW-doelen te bereiken.
- In de regionale actieplannen beschikbaarheid drinkwaterbronnen 2030 is afgesproken om een visie op te stellen voor drinkwater in Zuid-Holland in 2050. Dit is opgepakt in de vorm van een beleidsverkenning. De uitkomsten van deze beleidsverkenning worden in deze herziening meegenomen en verwerkt.

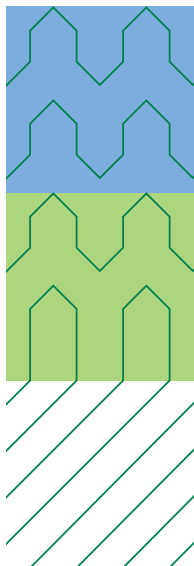
¹ Artikel 3.8 lid 2 Omgevingswet

² Artikel 10.16 lid 2 Omgevingsbesluit

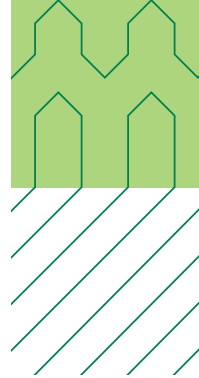
³ Artikel 3.7 Omgevingswet

- In de herziening 2025 is de Ruimtelijke Koers van de provincie opgenomen in het Omgevingsbeleid. Water is in de herziening opgenomen als een van de vier prioritaire opgaven en wordt integraal meegenomen bij ruimtelijke ontwikkelingen. De prioritaire opgaven komen terug in de Omgevingsvisie onder beleidskeuze 'Toekomstbestendige Ruimtelijke Ontwikkeling'. De prioritaire opgaven zijn verder geborgd in Artikel 7.41bb (prioritaire opgaven en regionale afstemming in het beschermingsgebied onbebouwde ruimte) van de Omgevingsverordening. Daarnaast is de aandacht voor water vergroot met de nieuwe beleidskeuze 'Ontwikkelingen houden rekening met water en bodem'. Dit maakt dat er op onderdelen verdere beleidsuitwerking nodig is die in deze herziening wordt meegenomen.
- Nieuwe inzichten op basis van de klimaatscenario's van het KNMI, het nationale Delta-programma en het nationale Kennisprogramma Zeespiegelstijging zijn aanleiding om het beleid ten aanzien van wateroverlast en watertekort te actualiseren.
- Beleidsontwikkeling op Europees niveau vraagt om actualisatie van het beleid op provinciaal niveau. Afhankelijk van het niveau van uitwerking op Europees niveau anticiperen we op provinciaal niveau op wijziging van de Kaderrichtlijn Water, de nieuwe Natuurherstelverordening, de herziening van de Richtlijn Stedelijk Afvalwater.
- Beleidsdoel 5.3 Leven met water wordt geëvalueerd. De beleidsevaluatie wordt in het tweede kwartaal van 2026 opgeleverd en kan parallel met de internetconsultatie zorgen voor inzichten die aanleiding geven tot het aanpassen van het beleid.
- Door de opgave Klimaatadaptatie wordt momenteel gewerkt aan de door Provinciale Staten gevraagde 'Routekaart: Zuid-Holland klimaatadaptief in 2050'. Er is een sterke inhoudelijke relatie tussen de wateropgaven en de klimaatadaptieve opgave in Zuid-Holland. De maatregelen in het regionaal waterprogramma dragen integraal bij aan een klimaatadaptief Zuid-Holland in 2050. Bij de herziening van het regionaal waterprogramma is daarom ook aandacht voor klimaatadaptieve aanscherpingen, daar waar nodig.

Tot slot wordt de herziening benut om de leesbaarheid van de teksten te verbeteren.

4. Voorgestelde onderwerpen die worden herzien

Dit hoofdstuk beschrijft de onderwerpen waarvan wij voorstellen om ze te wijzigen tijdens de Herziening van het regionaal waterprogramma Provincie Zuid-Holland.

4.1 Beleidsuitwerking t.b.v. beleidskeuze Waterveiligheid en wateroverlast

In de herziening 2025 is deze beleidskeuze geactualiseerd. We voorzien bij de herziening van het regionaal waterprogramma geen inhoudelijke wijziging van deze beleidskeuze uit de omgevingsvisie. Nieuwe inzichten op basis van de klimaatscenario's van het KNMI, het nationale Deltaprogramma, de uitwerking van de adviezen van de Beleidstafel Wateroverlast en Hoogwater en het nationale veiligheids Kennisprogramma Zeespiegelstijging zijn aanleiding om de beleidsuitwerking (maatregelen in het regionaal waterprogramma) ten aanzien van waterveiligheid en wateroverlast te actualiseren.

De maatregelen die worden herzien geven uitvoering aan de volgende beleidskeuze uit de omgevingsvisie.

Beleidskeuze Waterveiligheid en wateroverlast

Onderstaande tekst uit de beleidskeuze Waterveiligheid en wateroverlast is op 10 maart 2026 door Gedeputeerde Staten vastgesteld en wordt nog voorgelegd aan Provinciale Staten ter vaststelling. De verdere uitwerking van deze beleidskeuze is te vinden via [link](#).

Wat wil de provincie bereiken?

De provincie wil ervoor zorgen dat waterveiligheid wordt gewaarborgd. En dat de kans op wateroverlast uit het regionaal watersysteem wordt beperkt en schade door wateroverlast zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Dit doet zij door in te zetten op meerlaagsveiligheid, oftewel de combinatie van waterbewustzijn, preventie, gevolgen beperking, crisisbeheersing en herstel van schade. Ondanks maatregelen om een dijkdoorbraak of wateroverlast te voorkomen (preventie), kunnen ze nooit geheel worden uitgesloten.

De provincie heeft meerdere wettelijke taken:

- **Regels voor regionale waterkeringen:** De provincie wijst regionale waterkeringen aan en stelt omgevingswaarden vast voor deze keringen. Deze omgevingswaarden (beschermingsniveau) van deze regionale waterkeringen is vastgelegd in de omgevingsverordening. Met de waterschappen zijn ook termijnen vastgesteld waarop de waterkeringen aan deze normen moeten voldoen.
- **Regels voor wateroverlast vanuit het regionale watersysteem:** De provincie heeft omgevingswaarden (normen) vastgesteld voor wateroverlast vanuit het regionale watersysteem. Deze zijn in de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening vastgelegd.
- **Goedkeuring van projectbesluiten (dijkversterkingsplannen).** Dit geldt vooral voor de versterking van primaire waterkeringen langs de kust en dijken langs grote rivieren, die beheerd worden door het waterschap. De plannen voor dijkversterkingen worden beoordeeld op het goed meenemen van landschappelijke, natuur- en cultuurwaarden. Ook geldt dit voor projectbesluiten voor overige waterstaatswerken, dit zijn bijvoorbeeld projectplannen voor regionale keringen, gemalen of nieuwe watergangen.

- **Richtlijn Overstromingsrisico's (ROR)**

De provincie maakt, actualiseert en publiceert overstromingsrisico- en overstromingsgevaarkaarten. Op die kaarten is te zien welke gebieden kunnen overstromen, wat de kans is op een overstroming, wat dan de waterdiepte kan zijn en wat de gevolgen zijn.

De maatregelen die uitvoering geven aan deze beleidskeuze worden als volgt herzien.

Maatregel Invulling geven aan meerlaagsveiligheid

Motivering voorgenomen wijziging maatregel

Meerlaagsveiligheid is in 2009 door het Rijk geïntroduceerd in het Nationaal Waterplan. De provincie heeft met relevante overheden en maatschappelijke organisaties onderzocht hoe iedere partij invulling kan geven aan meerlaagsveiligheid. Daarbij is het thema breed beschouwd (dus zowel overstromingen uit het hoofdwatersysteem, als ook overstromingen en wateroverlast uit het regionale watersysteem en buitendijks).

Deze vorm van systeemdenken is complex en is nog volop in ontwikkeling. Partners, waterschappen, veiligheidsregio's en gemeenten, hebben in verschillende pilots aangegeven dat zij een regisserende en kaderstellende rol van de provincie verwachten. We concretiseren in deze herziening deze regisserende en kaderstellende rol. We benutten hiervoor reeds ontwikkelde producten zoals de klimaatonderlegger en de maatlat klimaatadaptief bouwen als aanknopingspunten.

Maatregel Regionale waterkeringen: aanwijzen, normeren en samenwerken

Motivering voorgenomen wijziging maatregel

De waterschappen hebben in 2024 de regionale waterkeringen opnieuw, volgens afspraak, getoetst. Voor de waterkeringen die niet voldoen aan de omgevingswaarden worden verbeterplannen opgesteld door de waterschappen. Samen met de provincies Utrecht en Noord-Holland maken we afspraken met de waterschappen over de verbeterplannen, de monitoring, de deadline wanneer de waterkeringen aan de omgevingswaarde moeten voldoen en de wijze van toetsing voor de volgende toetsronde. De afspraken die worden gemaakt zullen in de maatregel worden verwerkt.

Daarnaast zullen deze afspraken worden vastgelegd in de Omgevingsverordening. Verder zullen we onze werkzaamheden met betrekking tot het (her)normeren en het toetsproces van de waterschappen verder toelichten in de maatregel. Landelijk nemen we deel aan onderzoek naar de ontwikkeling van een mogelijk nieuwe systematiek van normeren. Daarbij wordt de samenhang met omgevingswaarden voor wateroverlast en regionale keringen onderzocht. Eventuele tussentijdse inzichten zullen in de maatregel worden meegenomen.

Regionale waterkeringen zijn in de Omgevingsverordening aangewezen en van een omgevingswaarde voorzien. Deze omgevingswaarde is onder andere gebaseerd op de (economische)schade die ontstaat als een kering doorbreekt. Zo is de bescherming in stedelijk gebied hoger dan bij grasland. In de maatregel wordt opgenomen hoe ruimtelijk ontwikkelingen of veranderingen in het watersysteem aanleiding kunnen geven tot aanpassing van de omgevingswaarden voor regionale keringen.

Profiel van vrije ruimte (PVVR) voor regionale keringen

Het profiel van vrije ruimte geeft aan welke ruimte een toekomstige dijkversterking of -uitbreiding nodig heeft. In de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening zijn in artikel 7.26 en 7.87 regels opgenomen over het profiel van vrije ruimte.

Het profiel van vrije ruimte voor primaire keringen wordt steeds relevanter om toekomstige dijkversterking mogelijk te maken. De noodzaak van PVVR is voor regionale keringen minder evident, omdat bijv. boezempeilen vaak goed te regelen zijn en boezemkeringen naar de verdere toekomst mogelijk niet extra versterkt hoeven worden. Daarom vindt in samenspraak met de waterschappen onderzoek plaats of aanpassing van het huidige artikel in de omgevingsverordening nodig is om deze vrije ruimte in de toekomst te kunnen borgen.

Bevers

Tot slot wordt de integraliteit versterkt door in de maatregel te beschrijven hoe de provincie bij het vaststellen van faunabeheerplannen rekening houdt met de invloed van bevers op de waterveiligheid.

Maatregel Risico's beheersen bij buitendijks bouwen

Motivering voorgenomen wijziging maatregel

In de Omgevingsverordening is geregeld dat gemeenten in een omgevingsplan rekening houden met de risico's van overstroming, en (voor zover risico's aan de orde zijn) rekening te houden met het zoveel mogelijk voorkomen en beperken van die risico's (via maatregelen) of het gericht aanvaarden van deze risico's. Dit is van toepassing op de hele provincie, zowel binnendijks als buitendijks. In de praktijk blijken gemeenten voor buitendijkse gebieden verschillende 'acceptatiegrenzen' voor waterveiligheid te hanteren, en is er bij gemeenten behoefte aan meer eenduidigheid. We verkennen met gemeenten met buitendijkse gebieden welke rol de provincie kan spelen in het verduidelijken van deze acceptatiegrenzen. Afhankelijk van de uitkomsten van deze verkenning, wordt bezien of dit gevolgen heeft voor de maatregel en het bestaande artikel in de Omgevingsverordening.

Maatregel Wateroverlast beperken

Motivering voorgenomen wijziging maatregel

Deze maatregel krijgt een sterkere verbinding met het beleid voor klimaatadaptatie, meerlaagsveiligheid en Water en bodem sturend.

De waterschappen zijn in het najaar 2025 gevraagd om jaarlijks te rapporteren in hoeverre wordt voldaan aan de omgevingswaarde voor overstromingen uit regionaal oppervlaktewater (wateroverlast). In afstemming met de waterschappen worden in deze maatregel de rollen en verantwoordelijkheden voor het rapporteren rond omgevingswaarden uitgewerkt. Tegelijk met de afspraken over voortgangsrapportages wordt een werkwijze aangekondigd hoe om te gaan met knelpunten die niet voor 2028 doelmatig kunnen worden opgelost.

Het merendeel van het grasland in de provincie Zuid-Holland ligt in het veenweidegebied. De huidige omgevingswaarde wateroverlast voor grasland (hierna: graslandnorm) is voor de waterschappen niet meer houdbaar, als gevolg van drie ontwikkelingen: 1) bodemdaling, 2) toename van extreme weersomstandigheden en 3) de vernatting van het veenweidegebied ter vermindering van de uitstoot van broeikasgassen. Dit betekent dat het grasland vaker dan eens in de 10 jaar kan overstromen vanuit de omliggende sloten.

Verkenkend onderzoek door de provincie en waterschappen en beleidsvoornemens van het Rijk over risicogericht normeren laten zien dat de graslandnorm aangepast of zelfs afgeschaft dient te worden. Het aanpassen van de graslandnorm is aangekondigd bij de herziening omgevingsbeleid van 2025 in het deel over verhogen grondwaterstand veenweiden en nemen we ook op in de maatregel van het regionaal waterprogramma. De volledige gevolgen van het aanpassen van de graslandnorm voor o.a. huiseigenaren en melkveehouders zijn nog niet bekend. De provincie heeft het voornemen om de graslandnorm aan te passen en onderzoekt hoe en op welk moment deze aanpassing het beste plaats kan vinden. Het daadwerkelijk aanpassen van de omgevingswaarde voor grasland gebeurt via de Omgevingsverordening en zal pas op een later moment plaatsvinden.

Waterschappen vullen nu de definitie van 'overige functies' binnen de bebouwde kom (artikel 5.8c omgevingsverordening) elk op hun eigen manier in, waardoor het veiligheidsniveau in dit gebied per waterschap verschillend is. De provincie wil in de toelichting op dit artikel deze term duidelijker definiëren. Mocht naar aanleiding van andere onderwerpen de Omgevingsverordening worden aangepast, dan kan een verbeterde definitie van 'overige functies' worden gegeven in de toelichting bij artikel 5.8a. In de maatregel nemen we op dat we aan de slag gaan met deze verduidelijking.

Op nationaal niveau vindt onderzoek plaats naar mogelijkheden voor een meer risicogerichte benadering van wateroverlast en daarmee naar een andere systematiek van normeren voor wateroverlast. Dit heeft sterke raakvlakken met meerlaagsveiligheid en klimaatadaptatie. Mogelijk kunnen de eerste resultaten van dit traject worden meegenomen in de herziening van deze maatregel.

Aan deze maatregel wordt het onderwerp extreme wateroverlast toegevoegd. Daarbij gaat het om wateroverlast die optreedt na een extreme bui (zoals de zogenaamde 'Limburgbui'). Landelijk is afgesproken dat provincies bovenregionale stresstesten coördineren en daarna risicodialogen starten. In deze bovenregionale stresstesten wordt onderzocht wat de gevolgen zijn van extreme wateroverlast (Limburgbui). Daarbij worden waterschappen, gemeenten, veiligheidsregio's, netbeheerders en drinkwaterbedrijven betrokken.

De provincie volgt hierbij de landelijke afspraken en handreikingen die door het Rijk zijn opgesteld. In de maatregel wordt dit proces en activiteiten van de provincie beschreven.

Overige maatregelen waterveiligheid

Onder de beleidskeuze 'Waterveiligheid en wateroverlast' vallen verder:

- maatregel 'Deltaprogramma Rijnmond-Drechtsteden',
- maatregel 'invulling geven aan de EU-richtlijn overstromingsrisico's'
- maatregel 'Goedkeuren projectbesluiten (dijkversterkingsplannen)'

We gaan deze maatregelen redactioneel wijzigen. Het gaat om verbeteren van de leesbaarheid, verduidelijking van de rol van de provincie en waar nodig het aanpassen van de terminologie als gevolg van de invoering van de Omgevingswet.

4.2 Beleidsuitwerking t.b.v. Beleidskeuze Waterkwaliteit en waterbeschikbaarheid

Deze beleidskeuze wordt herzien in herziening 2025. Wij verwachten dat de wijzigingen in het regionaal waterprogramma doorwerken in een actualisatie van deze beleidskeuze.

De maatregelen geven uitwerking aan het beleid voor waterkwaliteit en waterbeschikbaarheid. Voor al deze maatregelen worden redactionele wijzigingen voorzien. Samenvoegen van maatregelen kan onderdeel zijn van de redactie. Inhoudelijke wijzigingen worden voorzien op onderstaande deelonderwerpen.

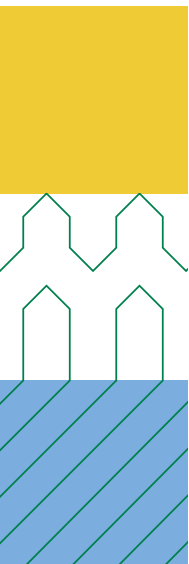
Beleidskeuze Waterkwaliteit en waterbeschikbaarheid

Onderstaande tekst uit de beleidskeuze Waterveiligheid en wateroverlast is op 10 maart 2026 door Gedeputeerde Staten vastgesteld en wordt nog voorgelegd aan Provinciale Staten ter vaststelling. De verdere uitwerking van deze beleidskeuze is te vinden via [link](#).

Wat wil de provincie bereiken?

De provincie wil een goede kwantiteit en kwaliteit van grond- en oppervlaktewater. Voor het realiseren van een goede waterkwaliteit volgt de provincie de Europese richtlijnen: de Kaderrichtlijn Water (KRW), de Grondwaterrichtlijn en de Drinkwaterrichtlijn. Voor zwemlocaties in oppervlaktewater volgt de provincie de Zwemwaterrichtlijn: de provincie wil goed ingerichte en veilige zwemlocaties in oppervlaktewater.

De provincie beschermt de huidige en toekomstige bronnen voor drinkwaterproductie en belangrijke, onmisbare drinkwaterinfrastructuur. Zodat deze ruimtelijk en kwalitatief veiliggesteld worden en er voldoende drinkwater beschikbaar is om tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten te produceren. De provincie vindt het belangrijk dat er voldoende bronnen voor drinkwaterwinning zijn. In de verkenning naar nieuwe bronnen worden nieuwe locaties, en alternatieve bronnen onderzocht. Door verschillende bronnen te gebruiken is er meer zekerheid op voldoende levering van drinkwater. De provincie wil een toekomstbestendig gebruik van het watersysteem.

De verschillende functies van watergebruik en het regionale watersysteem worden zodanig op elkaar afgestemd dat:

- de provincie bestand is tegen perioden van droogte en extreme neerslag
- variaties in de aan- en afvoer van rivierwater kunnen worden opgevangen
- het systeem krachtig is en bestand tegen invloeden van buitenaf mede ten behoeve van de waterkwaliteit.

De verschillende functies van watergebruik worden voorzien van een passende waterkwaliteit uit oppervlaktewater zolang dit doelmatig is en vanuit het water- en bodemsysteem haalbaar is. Als gevolg van klimaatverandering en een toenemende water-vraag kan de aanvoer van (beperkt beschikbaar) zoetwater niet altijd en overall worden gegarandeerd. Het zal vaker voorkomen dat er gedurende langere periodes onvoldoende zoetwater is voor gebruiks-functies.

De provincie zet zoveel mogelijk in op functie-combinaties die elkaar versterken, zoals drinkwater en natuur. Bij het aanwijzen van zwemwaterlocaties wordt rekening gehouden met de waterkwaliteit, veiligheid en hoe schoon het is (hygiëne). Bij het vaststellen van doelen voor de waterkwaliteit wordt rekening gehouden met de verschillende functies waar oppervlaktewateren voor worden gebruikt.

Om ervoor te zorgen dat er genoeg water is en blijft, van een goede kwaliteit zoekt de provincie nadrukkelijk de samenwerking met andere partijen: niet alleen medeoverheden, maar ook drinkwater-bedrijven, terreinbeheerders, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

De maatregelen die uitvoering geven aan deze beleidskeuze worden als volgt herzien.

Maatregel realiseren goede grondwater-kwaliteit en -kwantiteit

Motivering voorgenomen wijziging maatregel

Inleiding

Voor grondwater zijn in de KRW en de bijbehorende Grondwaterrichtlijn (GWR) doelstellingen voor de kwantiteit en kwaliteit van het grondwater geformuleerd.

In de Omgevingswet is bepaald dat ter uitvoering van de KRW en GWR de provincie een regionaal waterprogramma vaststelt en dat de provincie de grondwaterkwaliteit in grondwaterbeschermings-gebieden moet beschermen. Provincies staan dus primair aan de lat voor het behalen van deze doelstellingen.

De mate waarin de KRW- en GWR-doelen voor grondwater al bereikt zijn of nog aandacht behoeven, wordt in de praktijk grotendeels weer-gegeven op het niveau van het gehele grondwaterli-chaam. In Zuid-Holland hebben we vijf (deels provinciegrensoverschrijdende) grondwaterli-chamen. Drie van deze grondwaterlichamen voldoen niet aan alle voor grondwater gestelde (generieke en functie specifieke) KRW-doelen. Dat betreft:

- Chemische kwaliteit: teveel fosfaat in grondwater in het duingebied en het binnenland;
- Toestand grondwaterafhankelijke natuur op land: aandachtsgebieden zijn Voornes Duin, Solleveld & Kapittelduinen, Nieuwkoopse Plassen & De Haeck, waar het realiseren van natuurdoelen wordt belemmerd door grondwater en overige hydrologische condities;
- Grondwaterkwaliteit bij drinkwaterwinningen: probleemstoffen in deze gebieden.

Hoewel we op de andere scores nu voldoen aan de KRW-doelen, is behoud van deze 'groene scores' allesbehalve vanzelfsprekend. Het grondwater-systeem is een traag systeem. Trends en bedreigingen (verzilting, verdroging, vervuiling) zijn meestal pas jaren later zichtbaar, maar zijn als ze eenmaal zichtbaar zijn door de monitoring moeilijk te keren.

Grondwaterlichamen die nu in de goede toestand zijn, kunnen in de komende jaren alsnog onder druk komen te staan. Bijvoorbeeld doordat zeespiegel-stijging leidt tot verzilting van grondwater, de grondwatervraag blijft toenemen wat leidt tot verdroging / structurele mindere beschikbaarheid van grondwater, of doordat vervuiling die zich nu in het oppervlaktewater of het ondiepe grondwater bevindt terecht komt in het diepere grondwater. Het Europees Parlement heeft 26 maart 2026 akkoord gegeven op de herziening van de KRW.

Implementatie zal eind 2027 in de Nederlandse wetgeving afgerond moeten zijn. Hierdoor zullen er meer stoffen genormeerd, gemonitord en meege-nomen moeten worden in de beoordelingen van de waterlichamen.

Dit kan op termijn leiden tot andere beoordelingen en eindscores dan op dit moment.

Vervuiling en verdroging zijn niet los van elkaar te zien: aanvulling van het grondwater door actieve infiltratie van zoet water helpt om verdroging (en bodemdaling) tegen te gaan en tegenwicht te bieden aan verzilting, maar daartegenover staat dat de kwantitatieve aanvulling van grondwater kan leiden tot risico's voor de waterkwaliteit. De risico's voor de kwaliteit van grondwater worden verhoogd indien het geïnfilterde water niet-genormeerde stoffen zoals PFAS bevat. Hoewel het grondwater in kwantitatieve zin vooral in hoger gelegen delen van Nederland onder druk staat, moet ook Zuid-Holland zich hierop oriënteren vanwege de risico's op verzilting en voor grondwaterafhankelijke natuur.

De huidige maatregelen zijn gericht op emissiereductie vanuit land- en tuinbouw blijken onvoldoende om de KRW-doelstellingen te behalen. In de praktijk vertaalt dit zich nu vooral naar een overschrijding van de fosfaatnorm in het grondwater, maar ook voor de KRW-doelstelling 'Prevent & Limit' (voorkómen van inbreng en verspreiding) is deze constatering en andere vervuiling problematisch. Het Centrum voor Landbouw en Milieu (CLM) onderzoekt mogelijkheden voor het verminderen van emissies afkomstig van nutriënten- en gewasbeschermingsmiddelen naar het grondwater.

Maatregelen

De verwachting is dat resultaten uit de verkenning en de nieuwe KRW-toestandsbepaling 2025/2026, aanleiding geven om aanvullende maatregelen te moeten nemen voor het waarborgen van de grondwaterkwaliteit en -kwantiteit. Het in de KRW-Tussenbalans 2025 opgenomen maatregelenprogramma met 12 maatregelen gericht op grondwater vormt hiervoor het startpunt. Een aantal van deze maatregelen is al opgenomen in het huidige RWP; een aantal is aanvullend, waaronder het herijken van de huidige beleidsuitwerking voor onttrekken en infiltreren (onderdeel van de maatregel 'realiseren goede grondwaterkwaliteit en -kwantiteit') met het oog op doelbereik van de KRW en het voorkomen van verdroging en bodemdaling.

Daarnaast nemen we in de maatregel van het RWP op dat we verkennen in welke mate aanvullende maatregelen genomen moeten worden om de emissies van nutriënten- en gewasbeschermingsmiddelen in grondwaterbeschermingsgebieden en andere beschermde gebieden te verminderen. Deze verkenning moet al dan niet leiden tot het nemen van maatregelen, waaronder het sturen op ruimtelijke functies en/of de invulling daarvan. Voor het realiseren van eventuele maatregelen kan het nodig zijn dat de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening (ZHOV) aangepast moet worden.

Maatregel realiseren goede oppervlakte-waterkwaliteit

Motivering voorgenomen wijziging maatregel

Vastleggen begrenzing oppervlaktewaterlichamen

De provincie wijst in het regionaal waterprogramma de begrenzingen van regionale KRW-oppervlaktewaterlichamen aan. Enkele beheerders (waterschappen) van de regionale KRW-oppervlaktewaterlichamen hebben aangegeven dat de begrenzing van de regionale KRW-oppervlaktewaterlichamen wijzigingen. Dit betreft kleine wijzigingen van administratieve aard. De verwachting is dat er geen nieuwe regionale KRW-oppervlaktewaterlichamen worden geïntroduceerd. We voorzien enkele administratieve wijzigingen in de begrenzing van KRW-oppervlaktewaterlichamen.

Ecologische en chemische toestand oppervlaktewaterlichamen

Inleiding

De provincie Zuid-Holland telt 125 KRW-oppervlaktewaterlichamen, met zo'n 140 doelen voor ecologie en chemie per waterlichaam. Meer dan 80% van deze doelen worden gehaald, maar het principe van 'one-out-all-out' zorgt ervoor dat alle waterlichamen toch de beoordeling ontoereikend krijgen⁴. Uit de Tussenbalans KRW 2025 is een stijgende trend waar te nemen dat meer doelen voor ecologie en chemie gehaald zijn.

⁴ "One out, all out" betekent dat als één van de vele gemeten factoren van de waterkwaliteit niet voldoet aan de norm, het gehele waterlichaam als onvoldoende wordt beoordeeld.

De prognose is dat deze trend zal doorzetten richting 2027. Echter, zowel voor ecologie als chemie worden niet alle KRW-doelen gehaald in 2027.

Volgens prognoses (Deltares, 2024) voldoet in december 2027 een substantieel deel van de waterlichamen in Zuid-Holland nog niet op ecologie. Een van de oorzaken is dat de maatregelen uit het vigerende regionaal waterprogramma nog niet leiden tot het beoogde effect. Het bereiken van het gewenste effect kost meer tijd en wordt belemmerd door de aanwezigheid van invasieve exoten zoals de Amerikaanse rivierkreeft. Het tweede knelpunt voor het behalen van de ecologische doelen zijn nutriënten. De belangrijkste bronnen van nutriëntenbelasting in het oppervlaktewaterlichaam zijn land- en tuinbouw en RWZI's. Een derde knelpunt voor de ecologie is de algehele toxische druk van chemische stoffen.

In de Tussenbalans KRW-oppervlaktewater Zuid-Holland is geconstateerd dat geen enkel oppervlaktewaterlichaam voldoet op zowel de chemie als specifiek verontreinigende stoffen. Er liggen opgaven voor gewasbeschermingsmiddelen (bron: land- en tuinbouw), biociden (bron: particulieren, bedrijven en overheden), metalen (bron: RWZI's, bedrijven, landbouw, industrie), chemicaliën (bron: RWZI's en bedrijven) en als laatste PAK's (bron: particulieren, bedrijven en RWZI's). Tevens hebben de gevolgen van klimaatverandering en de opkomst van invasieve exoten (zoals de Amerikaanse rivierkreeft) invloed op de toestand van het oppervlaktewaterlichaam en het bereiken van KRW-doelen.

Een deel van deze stoffen is nog geen onderdeel van de KRW-doelen. Zogeheten opkomende stoffen, zeer zorgwekkende stoffen en potentieel zorgwekkende stoffen hebben de aandacht, omdat deze stoffen vanwege (combinatie) toxische eigenschappen potentieel een belemmering kunnen vormen voor het behalen van de ecologische doelen. Voorbeelden hiervan zijn diverse gewasbeschermingsmiddelen, biociden, PFAS-verbindingen en medicijn(rest)en. De KRW-stoffenlijsten worden elke planperiode geactualiseerd, dat wil zeggen uitgebreid met stoffen zoals de hiervoor genoemde.

Maatregelen

De provincie is geen waterbeheerder van de regionale KRW-oppervlaktewaterlichamen, dat zijn de waterschappen. Onze inzet op het behalen van de chemische KRW-doelen is meer indirect door het inzetten van instrumenten in het ruimtelijk spoor, VTH-spoor en financieringsmiddelen. Deze inzet komt in meerdere maatregelen terug in het maatregelprogramma van de provincie.

We verkennen aanvullende maatregelen om te voldoen aan de vereisten uit de KRW. We verkennen bijvoorbeeld aanscherping van de regels rondom toelating en gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen (en toezicht en handhaving hier op). Of het aanscherpen van regels rondom de toelating en gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen daadwerkelijk een maatregel is die op provinciaal niveau genomen moet worden is onzeker. Rijk en provincies onderhandelen nog over de vraag wie het best kan acteren op dit onderwerp. Dit wordt mogelijk aan de maatregel toegevoegd.

Maatregel Drinkwater

Motivering voorgenomen wijziging maatregel

De provincie wil de bronnen voor drinkwaterproductie en vitale drinkwaterinfrastructuur beschermen, zodat er altijd voldoende water beschikbaar is om tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten drinkwater te produceren. Onderstaande punten over drinkwater zullen terugkomen in deze maatregel.

De bescherming van bronnen voor drinkwaterproductie is nodig, omdat de vraag naar drinkwater toeneemt door bevolkingsgroei, en omdat de kwaliteit en beschikbaarheid van het water onder druk staan door klimaatverandering en menselijke activiteiten.

De bronnen van drinkwater in de provincie zijn:

1. Directe inname van oppervlaktewater, al dan niet uit bekens;
2. Indirecte inname van oppervlaktewater door infiltratie van rivierwater in de duinen en door inzigging van rivierwater in de oevers langs de rivieren de Lek en de Maas, waar grondwater wordt gewonnen (oevergrondwater);
3. Rechtstreekse winning uit het grondwater, met mogelijk ook brakwaterwinning in de toekomst.

De provincie Zuid-Holland heeft een aantal wettelijke taken op het drinkwaterdossier vanuit de omgevingswet:

- Bevoegd gezag grondwater onttrekkingen voor drinkwater en onttrekkingen > 150.000 m³/jaar
- Aanwijzen grondwaterbeschermingsgebieden en stellen van regels
- Vergunningen / toezicht / handhaving (Omgevingsdiensten)

Daarnaast heeft de provincie op basis van Artikel 2 van de Drinkwaterwet een zorgplicht voor drinkwater.

De provincie hanteert vier typen grondwaterbeschermingsgebieden:

- waterwingebieden;
- grondwaterbeschermingszones;
- boringsvrije zones;
- aanvullende strategische voorraden (ASV).

De provincie heeft de bovenstaande typen grondwaterbeschermingsgebieden en de bij deze gebieden horende bescherming en regelgeving opgenomen in de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening (ZHOV). Daarin staat onder andere dat bodemenergiesystemen verboden zijn in alle vier typen grondwaterbeschermingsgebieden. Ook het schuimboren van buiten deze gebieden naar onder deze gebieden mag niet.

Vitale drinkwaterinfrastructuur beschermen

De provincie beschermt de vitale drinkwaterinfrastructuur via ruimtelijke wet- en regelgeving en planvorming. Zij is daartoe verplicht op grond van de Drinkwaterwet. De provincie Zuid-Holland beschermt de hoofdinfrastructuur van de publieke drinkwatervoorziening door de zorgplicht hiervoor op te nemen in de Omgevingsverordening (signaleringsfunctie).

Doordat er beschermingszones zijn aangebracht rond de transportleidingen moeten belangen vroegtijdig tegen elkaar worden afgewogen en moet worden gezocht naar een oplossing tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten. Als een derde een activiteit wil uitvoeren binnen de beschermingszone van een leiding, wordt de initiatiefnemer gevraagd het desbetreffende drinkwaterbedrijf vroegtijdig bij de plannen te betrekken. Vroegtijdig betekent in dit geval minimaal drie jaar van tevoren. Dit biedt tijd en ruimte om tot een gedragen plan te komen.

De belangrijkste uitgangspunten in zo'n plan zijn: zo laag mogelijke maatschappelijke kosten en duurzame veiligstelling van de drinkwatervoorziening.

Beleidsverkenning drinkwatervisie 2050

Momenteel staan in het Regionaal Waterprogramma met name maatregelen die ons laten voldoen aan onze wettelijke taken. Daarentegen wordt gewerkt aan het opstellen met een beleidsverkenning Drinkwatervisie 2050, om op een strategischer niveau nu al keuzes te maken die op de lange termijn noodzakelijk zijn. Uit deze beleidsverkenning volgen mogelijk nog extra maatregelen waar we als provincie zowel binnen als buiten het Regionaal Waterprogramma op willen inzetten. Bij de uitwerking van het thema drinkwaterbesparing wordt in ieder geval rekening gehouden met het dan vigerende nationale beleid uit het nationaal plan van aanpak drinkwaterbesparing.

Gebiedsdossiers

In 2026 zijn de gebiedsdossiers geactualiseerd volgens de zes-jaarlijkse cyclus onder regie van de provincie. Voor alle twaalf winningen plus de vier gebieden voor Aanvullende Strategische Voorraden (ASV) is een dossier opgesteld. In 2026 wordt ook het uitvoeringsprogramma gebiedsdossiers opgesteld met hierin maatregelen om de grondwaterbeschermingsgebieden goed te blijven beschermen. Aan deze maatregelen wordt de komende jaren invulling gegeven.

Zuid-Hollandse Omgevingsverordening

We merken dat de uitdaging om alle gebruikers te blijven voorzien van goede kwaliteit en voldoende drinkwater steeds groter wordt.

In de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening (ZHOV) zijn regels opgenomen voor milieubelastende activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden. Deze regels zijn een omzetting van de regels zoals deze waren opgenomen in de Provinciale Milieuverordening 2021 en zoveel als mogelijk beleidsarm omgezet.

Er wordt meer gebruik gemaakt van de bodem en ondergrond voor bijvoorbeeld de energietransitie. Veel van deze activiteiten zijn in grondwaterbeschermingsgebieden niet toegestaan. Maar ook het gebruik op het land is aan regels gebonden. Na de inwerkingtreding van de ZHOV zijn er signalen gekomen over de toepasbaarheid van sommige van de regels in de grondwaterbeschermingsgebieden.

De provincie wil het grondwaterbeschermingsbeleid in de ZHOV daarom herijken.

Tevens blijft het een aandachtspunt om goed te communiceren over de regels uit de ZHOV die gaan over de grondwaterbeschermingsgebieden.

Toekomstige bronnen voor drinkwaterproductie

- Aan een nog af te bakenen deel van de Vliet wordt de functie drinkwaterwinning toegekend, omdat drinkwaterbedrijf Dunea het Leidschendamse deel van de Vliet wil benutten voor drinkwaterproductie. Dat is in Zuid-Holland de eerste locatie voor drinkwaterwinning uit het regionale oppervlaktewatersysteem.
- Drinkwaterbedrijf Oasen zoekt een locatie voor een nieuwe oevergrondwaterwinning in de door de provincie aangewezen grondwaterbeschermingsgebied. Als een locatie definitief is gekozen moet de begrenzing van waterwingebied, grondwaterbeschermingszone en boringsvrije zone worden aangewezen in de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening en de functie drinkwaterwinning toegekend in het regionaal waterprogramma.
- De drinkwaterbedrijven onderzoek in samenwerking met o.a. de provincie of brak grondwater als bron voor drinkwater benut kan worden. Bij productie van drinkwater uit brak grondwater komen concentraatstromen vrij. Lozingen van concentraatstromen in het grondwater hebben negatieve effecten op de grondwaterkwaliteit.

Actieplannen beschikbaarheid drinkwaterbronnen 2030 uitvoeren

In juli 2024 zijn in samenwerking met de drinkwaterbedrijven de actieplannen beschikbaarheid drinkwaterbronnen vastgesteld. In deze plannen zijn acties benoemd om de beschikbaarheid van voldoende drinkwater veilig te stellen. De focus van de maatregelen in de regionale actieplannen ligt op uitbreiding van bestaande bronnen en ontwikkeling van nieuwe bronnen voor drinkwater die genomen kunnen worden in de periode tot 2030.

Maatregel Droogte en Zoetwater

Motivering voorgenomen wijziging maatregel

We herijken de strategie hoe om te gaan met verwachte watertekorten, in nauwe afstemming met de regionale partners in het Deltaprogramma Zoetwater. De bestaande strategie (optimaliseren aanvoer, ondergrond benutten en robuustheid vergroten) blijft naar verwachting behouden, maar accenten zullen verschuiven, waarbij de verbinding met het ruimtelijk domein en met klimaatadaptatie wordt versterkt. De laatste tien jaar is sterk ingezet op het optimaliseren van de mogelijkheid om zoet water aan te voeren. Komende jaren zal meer aandacht nodig zijn voor het omgaan met tekort aan zoet water. Consequenties van toenemend watertekort en verzilting worden besproken met andere beleidsterreinen. Verder wordt het beleid redactioneel gewijzigd om beter aan te sluiten op de terminologie van de ontwerp Nota Ruimte, het Nationaal Waterprogramma en het Deltaprogramma Zoetwater.

In de ontwerp Nota Ruimte is aangekondigd dat het Rijk werkt aan een handelingskader om waterbeschikbaarheid mee te wegen in vergunningverlening. Afhankelijk van de voortgang en de inhoudelijke uitwerking kiezen we om het handelingskader mee te nemen in deze herziening. Hierbij nemen we in elk geval de herziene EU-richtlijn industriële emissies mee als het gaat om een nadere invulling van het aspect doelmatig omgaan met water, onder meer door hergebruik.

Maatregel Duurzame gietwatervoorziening

Motivering voorgenomen wijziging maatregel

Deze maatregel wordt geactualiseerd voor het beleid rond verduurzaming van de gietwatervoorziening. Wijziging van het beleid voor grondwateronttrekking en infiltratie krijgt doorwerking in deze maatregel.

De EU-verordening inzake minimumeisen voor hergebruik van water is geïmplementeerd in de Omgevingswet, het Besluit activiteiten leefomgeving en het Omgevingsbesluit. Provincies zijn aangewezen als bevoegd gezag. De EU-verordening bevat een globaal kader waaraan her te gebruiken stedelijk afvalwater voor agrarische toepassingen moet voldoen.

Provincies en Rijk hebben procedurele afspraken gemaakt om dit globale kader nader te concretiseren, met name als het gaat om risico's van gevaarlijke stoffen voor de omgeving en zijn in gesprek hoe dit te implementeren. De provincie zal de uitkomsten vastleggen in het regionaal waterprogramma en anticiperen op de evaluatie van de EU-verordening door de Europese Commissie (evaluatie uiterlijk in 2028), waarbij de werking van de verordening mogelijk verbreed gaat worden (hergebruik industriële doeleinden, indirect hergebruik).

Maatregel Beleidsuitwerking goede en veilige zwemlocaties in oppervlaktewater

Motivering voorgenomen wijziging maatregel

De maatregel blijft integraal onderdeel van het regionaal waterprogramma. Er zijn alleen redactionele wijzigingen voorzien.

4.3 Overige beleidsuitwerking

Toekenning maatschappelijke functies aan regionale wateren

- In het regionaal waterprogramma worden maatschappelijke functies toegekend aan wateren. In navolging van de herziening van het Omgevingsbeleid 2025 wordt de maatschappelijke functie 'tegengaan bodemdaling' en 'remmen CO₂-emissie uit veen' toegekend aan watersystemen in veenweidegebieden en de maatschappelijke functie 'behoud of versterking van hydrologische condities' aan weidevogelgebieden en invloedgebieden in en rond natuurgebieden.
- De aanwijzing van zwemlocaties in oppervlaktewater wordt jaarlijks herzien.

Gebiedsgerichte coördinatie uitvoering van taken gemeenten en waterschappen

De provincie is verantwoordelijk voor de gebiedsgerichte coördinatie van de uitoefening van taken en bevoegdheden door gemeenten en waterschappen. Waterbeleid vraagt om coördinatie, omdat taken en verantwoordelijkheden vaak verspreid liggen over verschillende overheden en ook vaak inzet van private partijen (drinkwaterbedrijven, agrariërs, terreinbeherende organisaties) nodig is.

Het is niet verplicht om dit in het regionaal waterprogramma uit te werken, maar het regionaal waterprogramma is wel een logische plek om de gebiedsgerichte coördinatie in het waterbeleid te beschrijven en/of vast te leggen.

We gaan per beleidsthema beschrijven hoe we de gebiedsgerichte coördinatie invullen. Hiervoor wordt een relatie gelegd met de sturingsfilosofie als beschreven in de inleidende hoofdstukken van de Omgevingsvisie en met de gebiedsgerichte uitwerkingen als beschreven in de maatregel Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied (ZH-PLG) en de Ruimtelijke Puzzel voor de Fysieke Leefomgeving (RPFL).

Zo zetten we in de breedte van onze provinciale opgaven stappen als gebiedscoördinator. Binnen deze gebiedsprocessen zoeken we naar een vorm waarin de doelen en bijbehorende maatregelen van het regionaal waterprogramma een plek krijgen. Interbestuurlijk toezicht valt buiten de scope van het regionaal waterprogramma en is geregeld in de Nota Interbestuurlijk Toezicht. Met interbestuurlijk toezicht bewaakt de provincie dat gemeenten en waterschappen hun wettelijke taken naar behoren uitvoeren. Gebiedsgerichte coördinatie richt zich op het samenbrengen van partijen en het afstemmen van maatregelen.

Colofon

Dit is een uitgave van de provincie Zuid-Holland.
April 2026.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met
Team Omgevingsbeleid, omgevingsbeleid@pzh.nl

Provincie Zuid-Holland
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
www.Zuid-Holland.nl

Tekst

provincie Zuid-Holland.

Vormgeving en productie

Vakteam Grafimedia,
provincie Zuid-Holland.

Afbeelding op voorpagina:

Waterplas Meijendel
Oscar Seijkens

260400579

